

การปฏิวัติรัสเซีย 1917

จรรยา สุภาพ

รัสเซีย หรือ สหภาพโซเวียตในปัจจุบัน เป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ และมีความสำคัญในฐานะเป็นมหาอำนาจชั้นนำในโลก ไม่ว่าจะเป็นในด้านการทหาร วิทยาการ หรือ บทบาทในด้านการเมืองระหว่างประเทศ ความสำคัญของโซเวียตยุคนี้มีเหตุเกิดเนื่องจากการปฏิวัติครั้งใหญ่ในปี 1917 และมรดกในทางประวัติศาสตร์ที่ชนชาติรัสเซียได้มีสืบต่อกันมา

ในอดีตกาลรัสเซีย เป็นดินแดน ที่ค่อนข้างจะลึกลับ ไม่มีผู้ใดสนใจ แม้แต่ยุคที่จักรวรรดิโรมันกำลังรุ่งเรืองนั้น แม้ทัพโรมันก็ไม่ได้ขยายอำนาจเข้ามาในแถบนี้ เพราะถือว่าเป็นดินแดน “ต้องห้าม” เนื่องจากภูมิอากาศที่รุนแรง หนาวจัด และเชื่อกันว่าทวยหากรในแถบนี้ก็มีน้อย ในสมัยที่กรีกและโรมเจริญถึงขีดสูงสุด คนทั่วไปก็คิดว่า รัสเซียเป็น

“อาณาจักรที่อยู่ในความมืดขั้วนิรันดร์” เป็นดินแดนที่ถูกขมขื่น รัสเซียจึงไม่ได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมกรีกและโรมัน (Greco-Roman culture) ซึ่งเป็นรากฐานของอารยธรรมตะวันตก นักประวัติศาสตร์ท่านหนึ่งชื่อ Vasily Klinchevsky ได้เคยกล่าวว่า มีปัจจัยสามประการ ที่มีอิทธิพล ต่อประวัติศาสตร์ โซเวียตยุคแรกๆ คือ ทุ่ง steppe อันไพศาล บรรยากาที่มัวช้า และภัยอันตรายซึ่งมีอยู่รอบคั่นชนรัสเซียเผ่าแรก ต้องมีชีวิตผจญ อยู่ในป่าอันกว้างใหญ่ไร้ความเจริญ ทำงานหนักและอพยพอยู่เสมอ โดยอาศัยลำน้ำซึ่งมีอยู่อย่างมากมาย¹ เป็นเผ่าที่ร้อนรุ่มเนรเคยอพยพเข้าไปสู่ตะวันตก แต่ก็ถูก พวกเยอรมันขัดขวางและขับไล่ออกมาอีก ประมาณศตวรรษที่ 6 ถึงศตวรรษที่ 8 ชนเผ่านี้ก็ได้เริ่มตั้งหลักแหล่งใน

1 Sir Bernard Pares, *A History of Russia*, New York, 1946.

บริเวณ Dnieper และทะเลสาบ Ladoga โดยอยู่กันอย่างกระจัดกระจายเป็นกลุ่มๆ กลุ่มที่สำคัญก็คือกลุ่มที่อาศัยอยู่ในแถบที่เรียกกันว่า Novgorod ซึ่งเป็นศูนย์การค้าระหว่าง สแกนดิเนเวีย และกรุงคอนสแตนติโนเปิล เนื่องจากรัสเซียพวกแรกยังล้าหลัง อยู่มาก จึงตกอยู่ใต้การปกครองของเผ่าไวคิง ชาวสวีเดน ซึ่งเรียกว่า Varangians ทั้งศูนย์การปกครองที่ Novgorod ภายใต้ประมุขคือ *Ruriks* เป็นอันว่าพวกยุโรปตอนเหนือคือชนที่มาจากแถบสแกนดิเนเวีย หรืออีกนัยหนึ่ง *Norsemen* นี้เองได้ตั้งราชวงศ์แรกขึ้นปกครองรัสเซีย

การปกครองของราชวงศ์ต้นนี้ รัสเซียได้รับอิทธิพลตะวันออกมากกว่าตะวันตก โดยเฉพาะจากจักรวรรดิตะวันออกแห่งคอนสแตนติโนเปิล² ซึ่งเป็นจักรวรรดิผสมผสานอิทธิพลของวัฒนธรรมเอเชียเข้ากับยุโรป อย่างที่เรียก

กันว่า Greco-Asiatic พระสงฆ์ชาวกรีกได้เข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายกรีกในศตวรรษที่ 10 หลังจากที่เผ่า Varangians ได้ตั้งราชวงศ์ และพำนักอยู่ในท่ามกลางเผ่าสลาฟ ในที่สุดก็ถูกกลืนรวมเข้าอยู่ในเผ่าสลาฟนั่นเอง ประมาณ ค.ศ. 1019 *แกรนด์ ดยุก ยาโรสลาฟ*³ ได้ทำให้รัสเซียเป็นปึกแผ่น เป็นระเบียบ และตั้งศูนย์การปกครองอยู่ที่เมือง Kiev

ในศตวรรษที่สิบสาม พวกมองโกลได้ครอบครองแผ่นดินรัสเซียเกือบทั้งหมดรวมทั้งดินแดนส่วนใหญ่ในบอลข่าน⁴

ชาวรัสเซียได้กู้เอกราชจากมองโกลในปีค.ศ. 1380 ได้ชัยชนะครั้งแรกในการรบที่ Kulikovo ผู้นำของรัสเซียได้แก่ บรรดาเจ้าชาย ฝ่ายเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวีรกรรม ของ *แกรนด์ ดยุก เดเมเทรียส*⁵ เจ้าชายแห่งมอสโกหรือ

2 หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า Byzantium.

3 Grand Duke Yaroslav the Wise

4 ผู้มีชัยชาวมองโกล คือ Batu Khan หลานชายของ เจงกิสข่าน ปกครองรัสเซียจาก วอร์ซอว์ และ โสลิซโซ เป็นผู้นำก้าวร้าว ปลอบให้รัสเซียปกครองตนเองระดับท้องถิ่น และให้ความเคารพยกย่องในกิจการศาสนจักร

5 Grand Duke Demetrius เจ้าชายฝ่ายเหนือ รวมทั้ง Grand Duke Demetrius เป็นบรรดาเจ้าชายแห่งมอสโก (princes of Moscow)

เจ้านายฝ่ายเหนือ จึงกลายเป็นกลุ่มผู้ปกครองรัสเซียทั้งประเทศ ฐานะของเจ้านายฝ่ายนี้ยังเด่นชัดยิ่งขึ้น เมื่อพวกเตอร์ก (Turks) ได้ยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิล ในปี ค.ศ. 1453 ทำให้นครมอสโคว์ อันเป็นศูนย์กลางการปกครองของบรรดาเจ้านายฝ่ายเหนือ เป็นแหล่งกลางของศาสนานิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ (The Greek Orthodox Church)⁶ ประมุขของรัสเซียซึ่งพำนักอยู่ในมอสโคว์มีฐานะเป็นกษัตริย์และได้รับการขนานนามว่า tsar หรือพระเจ้าซาร์ ในระยะต่อมา ซาร์อีวาน ได้ทำให้อาณาจักรรัสเซียขยายตัวออกไปได้ ปฏิรูปการปกครองรัสเซียหลายอย่าง อาทิเช่น ให้มีประมวลกฎหมาย, ปรับปรุงการปกครองท้องถิ่น จัดให้มีสภาที่ปรึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของบรรดาประชาชน⁷ ให้มีการปกครองหมู่บ้านโดยประชาชนเลือกตัวแทน และให้มีอิสระในการดำเนินงาน⁸

ราชวงศ์โรมานอฟ ได้เริ่มขึ้น ในสมัยที่เจ้าชาย ไมเกิล โรมานอฟได้ครองราชย์ ขณะ

นั้นรัสเซียเริ่มมีอำนาจ และมีอำนาจมากขึ้นในสมัยปีเตอร์มหาราช สมัยกษัตริย์พระองค์นี้ ได้เลิกศาสนาทางศักดิ์คินา⁹ ได้รวมอำนาจไว้ที่พระเจ้าซาร์องค์เดียวเท่านั้น และในสมัยพระนางกัทรีนมหาราชินี ความแตกต่างระหว่างชนชั้นมีมากมายยิ่งขึ้น จนกระทั่งถึงสมัยพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 1 กลุ่มเสรีนิยมที่ต้องการช่วยแบ่งเบาภาระคนยากจน โดยเฉพาะเกษตรกรกับกลุ่มชนชั้นสูง ที่ต้องการมีอำนาจชกแย้งกันมาก ภายหลังที่พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ ที่ 1 สวรรคต ซาร์นิโคลาสได้ขึ้นครองราชย์ ซึ่งในสมัยนี้เองได้เกิดกบฏที่เรียกกันว่า "The Decembrist Rebellion" การกบฏครั้งนี้เป็นการเริ่มแนวโน้ตการปฏิวัติในระยะต่อมา

กลุ่มที่เป็นผู้ก่อการกบฏได้แก่กลุ่มนายทหารที่นิยมการปฏิวัติ เรียกตัวเองว่ากลุ่ม The Union of Salvation ได้จัดตั้งขึ้นในปี 1817 มีหัวหน้า คือ พันเอก P. I. Pestel และมีบุคคลสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ Muraviev,

6 โคนอนี่เองมอสโคว์ม่อนั้นจึงได้รับการขนานนามว่าเป็น "อาณาจักรโรมที่สาม" ("อาณาจักรโรมที่หนึ่ง" ใต้นักกรุงโรมอันเป็นที่ประทับขององค์นักปปา "อาณาจักรโรมที่สอง" ใต้นักกรุงคอนสแตนติโนเปิล)

7 สภานี้มีชื่อเรียกว่า "Sobor"

8 การปกครองหมู่บ้านแห่งนี้เรียกว่า "Mir"

9 เรียกว่า "Duma"

เจ้าชาย *Trubetskoi* และกวี *Ryleev* กลุ่มกบฏเหล่านี้นิยมแนวทางการเมืองแบบตะวันตก และต้องการให้รัสเซียมีการปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญ พร้อมกันนั้นก็ให้มีการเลิกทาสและปฏิรูปที่ดิน มีการวางแผนปลงพระชนม์พระเจ้าซาร์ ยึดอำนาจการปกครอง และประกาศรัฐธรรมนูญ แต่บังเอิญแผนการนี้ได้ล่วงรู้ไปถึงฝ่ายบ้านเมือง และกลุ่มกบฏซึกหัวหน้าที่เกิดเคียดแค้นนั้นฝ่ายพระเจ้าซาร์จึงปราบกบฏได้สำเร็จภายหลังจากนั้น พวกชาวนาได้ก่อกบฏถึง 547 ครั้ง ระหว่างค.ศ. 1828 ถึง 1854¹⁰ ได้มีองค์การปัญญาชนที่นิยมความคิดของ ชังต์ ซิมอง, ฟูรีเออร์, หลุยส์ บลังก์ และ ทรูดอง แต่พวกปัญญาชนที่แสดงความคิดต่อต้านก็ถูกลงโทษอย่างรุนแรง

ในสมัยพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 2 ซึ่งสืบราชสมบัติต่อมาจาก ชาร์ นิโคลาสที่ 1 นั้น ได้พยายามปรับปรุงการปกครองประเทศหลายประการ เช่นการเลิกทาส และการจัดการปกครองท้องถิ่นในเขตชนบท¹¹ แต่การปรับปรุงนี้ ก็มีได้ ทำให้เกิด ความพอใจ ในหมู่ชนส่วนใหญ่ พวกเอียงซ้ายคือกลุ่ม *Nihilists*

ต้องการต่อต้านด้วยวิธีรุนแรง จนในที่สุดพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 2 ถูกลอบปลงพระชนม์ อเล็กซานเดอร์ที่ 3 ขึ้นครองราชย์แทน ได้หันมาใช้วิธีการที่รุนแรง และระงับการปฏิรูปที่เคยเริ่มขึ้นในรัชกาลก่อน

เมื่อถึงสมัย ชาร์นิโคลาสที่ 2 ซึ่งครองราชย์ในระหว่างปี ค.ศ. 1894 ถึง 1917 เหตุการณ์รุนแรงเกินกว่าที่จะแก้ไขแล้ว และชาร์พระองค์นี้ก็อ่อนแอ ตกอยู่ใต้อิทธิพลของข้าราชการบริหารผู้มีอำนาจในราชสำนัก การปฏิวัติจึงเป็นไปอย่างไฉฉฉ นิโคลาสที่ 2 กลายเป็นกษัตริย์องค์สุดท้ายของรัสเซีย

การปฏิวัติซึ่งจะมีผลรุนแรง ใน ค.ศ. 1917 นั้น ได้เริ่มก่อตัวมานานแล้ว ในรัชสมัยพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 3 นั้น ขบวนการใต้ดินยังไม่สามารถรวมตัวกันคิด แยกแยกกันเป็นสมาคมลับต่าง ๆ มากมาย มักจะใช้วิธีการรุนแรงโดยไม่มีเป้าหมาย หรือหลักการแต่อย่างใด ครั้นเมื่อหลักแนวความคิดของ คาร์ล มาร์กซ และ ฟรีดริช เอ็งเงิลส์ ได้แผ่ขยายเข้ามาสู่รัสเซีย ความคิดและหลักปรัชญาของบุคคลทั้งสองมีอิทธิพล ต่อการปฏิวัติของประ-

10 Otto Riible, *Die Revolutionen Europas*, Dresden, 1927

11 เรียกว่า *Zemstvo*

เทศน์เป็นอย่างยิ่ง ได้มีการแปลหลักปรัชญาของ มาร์กซ์ และ เองเกิลส์ เป็นภาษารัสเซีย แต่ความยากลำบากของ ทฤษฎีของ บุคคลทั้งสองนี้ ทำให้การขยายตัวของลัทธินี้ไม่กว้างขวางเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม การวางแผนในรายละเอียดของการปฏิวัติในรัสเซียไม่ใช่เรื่องของ คาร์ล มาร์กซ์ ถึงแม้ผู้กล่าวกันว่า มาร์กซ์ ไม่ได้เขียนพิมพ์เขียวเกี่ยวกับการปฏิวัติแต่เป็นผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิวัติภายหลังการปฏิวัติแล้วสังคมในแบบสังคมนิยมจะเป็นเช่นไร มาร์กซ์ ก็ไม่ได้อธิบายไว้ในรายละเอียด อิทธิพลของ มาร์กซ์ อยู่ตรงที่ได้ให้หลักความคิด และการปฏิบัติที่มีระบบทำให้ขบวนการปฏิวัติของรัสเซียที่ยังมีองค์การและการปฏิบัติที่สับสนอลหม่านได้มีระเบียบมีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่แน่นอน โดยนัยนี้เมื่อการปกครองของพระเจ้าซาร์ล้มเหลว มวลชนไม่พอใจ ประชาชนทุกข์ยาก แต่ในขณะเดียวกันความคิดของ มาร์กซ์ ทำให้ขบวนการที่ต่อต้านอำนาจของพระเจ้าซาร์ ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพียงเท่านั้นก็ถือว่าความคิดของมาร์กซ์ ได้เป็นจุดกำเนิดที่สำคัญที่

ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง ประเทศนั้นครั้งใหญ่ในเวลาต่อมา

บุคคลสำคัญที่ขยายแนวความคิดของ มาร์กซ์ ได้แก่ กอร์กี เปลคานอฟ (Georgi Pelkhanov) ซึ่งสามารถรวมกลุ่มปฏิวัติกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกันสำเร็จในปี 1898 และเป็นผู้เริ่มก่อตั้ง พรรคกรรมกรสังคมนิยมประชาธิปไตยแห่งรัสเซีย (Russian Social Democratic Workers Party)¹² แต่ต่อมาพรรคนี้ได้แตกแยกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มที่มีความคิดเห็นสายกลาง (moderate wing) ซึ่งนำโดย เปลคานอฟ, มาร์ตอฟ และ แอ็กเซลรอด มีนโยบายที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของกรรมกรต้องการให้หลักกระจายอำนาจในองค์การ ให้พรรคเป็นองค์การ มวลชน ในแบบประชาธิปไตย ส่วนกลุ่มที่ความคิดรุนแรงนำโดยเลนินต้องการให้หลักรวมอำนาจ อย่างที่เรียกกันว่า "democratic centralism" ซึ่งถือว่าคำสั่งของหน่วยเหือนั้นทุกหน่วยจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด พรรคจะต้องประกอบด้วยผู้จริงจังรักภักดีและทำงานให้พรรคอย่างจริงจัง มิใช่ประกอบด้วยมวลชนทั่วไป ในการประชุม

12 ผู้นำคนอื่น ๆ ของพรรคได้แก่ Pavel Axelrod, Vera Zasulich, L. Martov (Yuli Ossipowitch Zederbaum), Vladimir Ilich Ulyanov (Lenin).

พรรคในนครลอนดอนในปี 1903 เติบโตกลายเป็นหัวหน้าของกลุ่มที่มีเสียงข้างมาก¹³ เรียกว่ากลุ่ม *bolsheviks* และกลุ่มที่ยึดนโยบายสายกลาง ได้กลายเป็นฝ่ายข้างน้อย¹⁴ จึงได้ชื่อว่า *mensheviks* สองกลุ่มนี้ได้แตกแยกกันอย่างมากมาย จนกระทั่งไม่อาจรวมตัวกันได้อีกต่อไป¹⁵

ในเวลาเดียวกับที่พรรคบอลเชวิค และพรรคเมนเชวิคได้พยายามสร้างอำนาจ ปัญหาภายในประเทศรุนแรงมากขึ้น อาทิเช่น ประชาชนไม่พอใจรัฐบาล รัฐบาลปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่เพราะประชาชนไม่ไว้วางใจ ชาวบ้านทั่วไปอกหยาก กลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลอย่างรุนแรงใน ขณะนั้น มีใช้กลุ่ม บอลเชวิค หรือเมนเชวิค หากได้แก่กลุ่มเสรีนิยม (liberals) เมื่อรัฐบาลแก้ปัญหาภายในประเทศไม่ได้ ก็พยายามเบนความสนใจประชาชนไปทางอื่นด้วยการรณรงค์ต่อต้านชาวยิว นอกจากนั้นก็พยายามรวมกลุ่มกรรมกรเพื่อให้สนับสนุนรัฐบาล แต่เมื่อกลุ่มเหล่านี้เติบโต

มากขึ้น รัฐบาลก็ไม่สามารถควบคุมได้ พรรคสังคมนิยมกลับมีอิทธิพลเหนือกลุ่มเหล่านี้ รัฐบาลได้ใช้วิธีอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหารื้อรังคือการบังคับให้ชนกลุ่มน้อยเป็นชาวรัสเซีย และการสร้างปัญหานอกประเทศ ด้วยการขยายอำนาจเข้าไปในเอเชีย ซัดอังกฤษออกจากอินเดียนตะวันออกเข้าไปในแมนจูเรีย และเกาหลี โดยเหตุนี้รัสเซียกับญี่ปุ่นก็เริ่มขัดแย้งกัน รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามเสียดังสงคราม แต่ไม่สำเร็จ เพราะนโยบายของรัสเซียมีว่าต้องการทางเอาชนะในการสงครามขนาดเล็ก นอกประเทศ เพื่อเลี่ยงการปฏิวัติในประเทศ ทั้งนี้เป็นไปตามแนวความคิดของเสนาบดีที่มีอิทธิพลของรัสเซียสมัยนั้น ชื่อ Plehwe

รัสเซียทำสงครามกับญี่ปุ่น ทั้งๆ ที่ไม่พร้อม แต่ถือว่าญี่ปุ่นเป็นชาติที่ไม่มีความสำคัญ จึงกล้าที่เข้าสงครามกับญี่ปุ่น แต่ในขณะนั้นมีความยุ่งยากในราชสำนัก มีการชิงจลาจลกันในหมู่ข้าราชการ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ จึงทำให้การดำเนินสงครามล้ม

13 bolshe แปลว่า มากกว่า

14 menshe แปลว่า น้อยกว่า

15 ในขณะนั้นได้มีพรรคการเมืองอื่นอีก แต่ไม่มีอิทธิพลมากนักคือ Socialist Revolutionary Party, Constitutional Democratic Party และ the Octobrists

เหลว ผลจึงปรากฏว่าเมื่อเริ่มทำสงครามในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1905 นั้น รัสเซียต้องพ่ายแพ้แก่ญี่ปุ่นตลอดมา ครั้นเมื่อกองทัพญี่ปุ่นเริ่มมีกำลังร่อยหรอ แทนที่รัสเซียจะตีโต้ กลับยอมให้ประธานาธิบดี ธีโอดอร์ รูสเวลต์ ของสหรัฐอเมริกา เข้ามาไกล่เกลี่ยสงบศึก

ผลของสงครามครั้งนี้ ทำให้ชาวรัสเซียไม่พอใจ จึงต่อต้าน นักหุยกงาน แต่ที่สำคัญก็คือการเดินขบวนครั้งใหญ่ในวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1905 ที่หน้าพระราชวังฤดูหนาว ในนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ผู้เดินขบวนได้แก่กรรมกรจำนวน 150,000 คน ผู้นำการเดินขบวนครั้งนี้ คือพระชื่อ *Gapon* อันที่จริงการเดินขบวนครั้งนี้ จะเรียกว่าเป็นการปฏิวัติหาได้ไม่ เพราะเป็นการแสดงออกอย่างสงบ เช่นมีการสวดมนต์ ระหว่างที่เดินฝ่าหิมะไปยังพระราชวัง เพื่อที่จะทูลเกล้าถวายข้อเรียกร้องบางประการ แต่ราชสำนักกลับส่งกองทหารมาไล่ฆ่าฟันประชาชนอย่างเหี้ยมโหด เมื่อข่าวนี้กระจายออกไป พลเมืองทั่วไปก็มีปฏิกิริยาต่อต้านรุนแรง ด้วยการนัดหยุดงาน และต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ พระเจ้าซาร์ไม่ยินยอมลดทอน

วาศอกให้กับประชาชน จะเห็นได้ว่าในวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 1905 พระองค์ได้ประกาศยึดมั่นในหลักอัคราธิปไตยต่อไป แม้จะมีเสียงคัดค้านจากที่ปรึกษาที่มีความคิดเห็นก้าวหน้าก็ไม่ทรงยินยอม ฉะนั้น การต่อสู้จึงแผ่ขยายทั่วไป โดยเฉพาะในหมู่ชาวนา และแม้กระทั่งในกองทัพ ในกองทหารราชองครักษ์ ก็มีการก่อกบฏ ทหารฝ่ายกบฏได้ยึดเรือรบ *Potemkin* จากฝ่ายรัฐบาล แม้ฝ่ายรัฐบาลจะปราบปรามรุนแรงแค่ไหน ก็ไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ ในที่สุดพระเจ้าซาร์จึงได้มีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ในวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1905 รัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติให้มีสภาที่ปรึกษา¹⁶ และเพื่อให้ประชาชนได้ผ่อนคลายการต่อต้านรัฐบาลและหันมาสนับสนุนการปกครองมากขึ้น ได้มีการประกาศของรัฐบาลเพิ่มเติมในวันที่ 30 ตุลาคม ปีเดียวกัน ให้ประชาชนมีเสรีภาพ มีกฎหมายเลือกตั้งเพื่อให้เป็นประชาธิปไตย และกำหนดหลักการว่า กฎหมายทั้งปวงจะบัญญัติขึ้นโดยสถาบันที่ปกครองด้วยตัวแทนจากราษฎร นอกจากนั้นได้มีการใช้ระบบคณะรัฐมนตรี (Cabinet system) ได้มีนายกรัฐมนตรีคนแรก

คือ ท่าน *Count Witte* แต่ในระบายนั้นความไว้วางใจ และความเชื่อถือที่ประชาชนพึงมีต่อรัฐบาลแทบไม่เหลืออยู่เลย โดยเฉพาะประชาชนที่เป็นเสรีนิยม (liberal) กับประชาชนที่เป็นพวกหัวรุนแรง (radical) ฉะนั้น *Count Witte* จึงอยู่ในตำแหน่งได้ไม่นาน¹⁷

แม้สภา Duma เอง ก็ดำรงอยู่เพียงเจ็ดสิบวัน ทั้งนี้เพราะขาดศรัทธาของประชาชนเป็นเครื่องสนับสนุน การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎหมายก็ไม่ได้ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในหมู่ราษฎร เพราะได้มีการคัดสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในหมู่ชนจำนวนมาก และการเลือกตั้งก็ไม่สุจริตยุติธรรม เป็นการดำเนินการเพื่อให้พวกจารีตนิยม หรือพวกหัวเก่าเข้ามาดำรงตำแหน่งให้มากที่สุด

ในสมัยของนายกรัฐมนตรี *Stolypin* ได้มีการปรับปรุงกิจการหลายอย่าง เช่นการช่วยเหลือชาวนา และรักษาความสงบของบ้านเมือง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ถูกลอบสังหารเสียก่อน ในวันที่ 4 กันยายน ค.ศ. 1911 การตายของ *Stolypin* ทำให้สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ ซึ่งมีปัญหา อยู่แล้ว เริ่มทรุด

หนักลงไปอีก และไปสู่จุดสลายตัวในเมื่อเกิดการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1917

อันที่จริงการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1917 นั้น ได้มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ ค.ศ. 1905 เมื่อพระเจ้าซาร์ต้องยอมสยบ ถลด้อยความแรงกดดันของความปรารถนาของมวลชนเป็นครั้งแรก ปีนั้นเป็นปีแรกที่ความอ่อนแอ และความบกพร่องของการ ปกครอง และรัฐบาลปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ความบกพร่องและปัญหาเรื้อรัง ที่รัสเซียเผชิญ อยู่ใน ประวัติศาสตร์นั้น เป็นเหตุที่ทำให้เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ โดยเฉพาะในรัชสมัยของซาร์นิโคลาสที่ 1 นั้น ความรุนแรง เริ่มตั้งเค้า ให้เห็น อย่างชัดเจน

ก่อนที่จะมีการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1917 ได้มีเหตุร้ายเกิดขึ้นก่อนล่วงหน้าซึ่งสร้างความไม่พอใจในหมู่ประชาชนเป็นอย่างมาก เหตุแรกก็คือสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ซึ่งรัสเซียต้องเข้าไปพัวพันอยู่ด้วย เหมือนเช่นประเทศมหาอำนาจอื่นๆ ในตอนแรกกองทัพรัสเซียสามารถเอาชนะกองทัพออสเตรียได้ ทั้งนี้ เพราะความอ่อนแอและความแตกแยกภายในกองทัพ

17 ผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรีถัดมาได้นักพวกหัวรุนแรง คือ Goremeykin และ Stolypin.

นั้น แต่เมื่อกองทัพรัสเซียต้องเผชิญหน้ากับ กองทัพเยอรมัน กองทัพรัสเซียต้องประสบ ความพ่ายแพ้อย่างยับเยิน เช่นการรบที่ Tan nenberg เป็นต้น¹⁸ เดือนมิถุนายน 1915 บรรดานักการเมืองในสภา Duma และ Zemstvo เรียกร้องให้แก้ไขสถานการณ์โดย เลือกผู้ที่มีความสามารถเข้าไปอยู่ในคณะรัฐ บาล ปรับปรุงการส่งกำลังบำรุงค้ำอาวุธ ยุทธภัณฑ์ ด้วยการจัดตั้ง “คณะกรรมการการ เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมสงคราม” มีการตั้ง กลุ่มพวกหัวก้าวหน้าในสภา และปรับปรุง คณะรัฐมนตรีซึ่งได้รับความไว้วางใจจากประ ชาชนและสภา Duma การแก้ไขตามวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ ยังไม่สามารถกู้ สถานการณ์ได้มากนัก แต่ก็ช่วยให้สามารถ ประคับ ประคอง ทวีไปได้ ชั่วขณะหนึ่ง

เหตุประการต่อมาก็คือความยุ่งเหยิงภายในราชสำนัก ซึ่งมาจากพระราชินี (Tsarina) เสียเป็นส่วนใหญ่ พระองค์สนับสนุนให้พระเจ้าซาร์ใช้อำนาจเด็ดขาดรุนแรง ทรงนิยมในสิ่งที่ลึกลับ หรือศาสตร์ประหลาดมายุ จนมีผู้กล่าวว่า ทรงมีความคิดแปลก ๆ ที่เป็นไปในทาง

ที่ค่อนข้างจะวิปริตผิดธรรมดาอยู่มาก¹⁹ เมื่อ “พระ” ชาวเยอรมันชื่อ Grigori Rasputin เข้ามาอยู่ในราชสำนัก พระนางก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักบวชอสังขัมนี้ ความจริง รัสเซียเป็นนักเทศน์พเนจรมิใช่พระ มิได้อยู่ในศีลในธรรม มีอารมณ์เหมือนสัตว์เถรวาจา (animal-like passion) แต่มีความสามารถพิเศษ ช่วยรักษาโรค hemophilia ซึ่งมกุฎราชกุมาร (tsarevitch) ของรัสเซียประจวบ เรือร่วงอยู่ให้บรรเทาลงได้ ฉะนั้นจึงเป็นที่โปรดปรานพิเศษของพระราชินี รัสเซียทนต่อท่าน สงคราม แต่ก็นิยมระบบอัทธาทิปไตย เมื่อเป็นที่โปรดปรานของราชินี รัสเซียจึงมีอำนาจ แท่งทั้งและถอดถอนเสนาบดีและข้าราชการชั้น ผู้ใหญ่ได้ อิทธิพลของรัสเซียก็แผ่ขยายเข้าไปในทางการเมืองการปกครองของชาติ พระราชินีเรียกรัสเซียว่าเป็น “คนของพระเจ้า” ฉะนั้นใครเกลียดชังรัสเซียก็จะถูกลงโทษอย่าง รุนแรง รัสเซียได้ใช้อิทธิพลนี้ทั้งกับคนไร้ความสามารถแต่เป็นพวกรัสเซียขึ้นเป็น นายกรัฐมนตรี (Boris Stiirmer) และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย (A. Protopopov) สอง

18 ประมาณปลายเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1914

19 พระราชินี เป็นเจ้าหญิงเยอรมัน ราชาวส์ Hesse — Darmstadt ทรงได้รับการศึกษาในประเทศอังกฤษ

คนนี้จึงกลายเป็นผู้รับใช้ รัสเซีย มากกว่าที่จะเป็นผู้นำของรัฐบาล. การกระทำเช่นนั้นเป็นที่เกลียดชังของสภา Duma และเป็นผลร้ายอย่างใหญ่หลวงต่อความมั่นคงของประเทศ. ฉะนั้นในวันที่ 30 ธันวาคม 1916 เจ้าชาย Yusupov และพวกอนุรักษนิยมจึงได้สังหารรัสเซีย

เหตุการณ์ที่สาม คือการที่พระเจ้าซาร์ทรงตัดสินพระทัยผลิตผลที่ทรงปลด แกรนด์ดยุก นิโคลาส ออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด การปลดแกรนด์ดยุก ผู้นี้ออกจากตำแหน่งครั้งนี้ ทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ข้าราชการผู้รักชาติ กลุ่มการเมืองต่างๆ เริ่มไม่พอใจและพยายามหาทางชักชวนรัฐบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งราชสำนักได้แต่งตั้งขึ้น พรรคบอลเชวิคส์ซึ่งมีขนาดเล็ก และมีอิทธิพลน้อยอยู่ในขณะนั้น เริ่มดำเนินการทุกทางที่จะทำให้รัสเซียแพ้สงครามโลกครั้งนั้น เพื่อจะเอาชนะความปราชัยครั้งนี้เป็นหนทางก่อการปฏิวัติให้เป็นผลสำเร็จ ฉะนั้นจึงได้มีการยุยงให้เกิดการสไตรค์ในที่ต่างๆ มากมายหลายแห่ง รัฐบาลได้ส่งทหารไปปราบปรามได้ราบคาบ แต่เมื่อประชาชนสไตรค์ต่อไป รวมทั้งการเดิน

ขบวนเพื่อเรียกร้องขอขนมปังเพิ่มขึ้น ทหารที่ถูกส่งไปปราบปรามประชาชนนั้นกลับเห็นใจประชาชน แสดงให้เห็นว่าความจงรักภักดีของทหารที่มีต่อรัฐบาล และราชวงศ์โรมานอฟเริ่มสลายตัว ระหว่างที่เหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นนั้นพระเจ้าซาร์มิได้ทรงปฏิบัติภารกิจที่เป็นการแสดงความทรงควมกตัญญูแด่การณไว้ได้ ทรงห่างเหินจากเหตุการณ์และมีได้ดำเนินการใดที่เป็นการแก้ไข แต่ก็ทรงอยู่ในฐานะประมุขต่อไป เป็นอุปสรรคมิให้คนมีความสามารถเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ได้ ซาร์ นิโคลัส ไม่สามารถเป็นทั้งกษัตริย์ที่เข้มแข็งในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช หรือเป็นกษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยได้ และนี่เองเป็นจุดเริ่มต้นของการสลายตัวของระบอบกษัตริย์ของรัสเซีย²⁰

การปฏิวัติแห่งเดือนกุมภาพันธ์

การ ปฏิวัติครั้งนี้ เป็นเหตุการณ์สำคัญก่อนการปฏิวัติครั้งใหญ่ในเดือนตุลาคม 1917 ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1917 การแจกจ่ายอาหารให้แก่ประชาชนในนคร เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก (หรือนครปีโตรกราด) เริ่มขาดมือลง ความจริงมิใช่ว่าเสบียงกรังหรืออาหารจะร่อย

20 ซารินา หรือพระราชินีของซาร์ได้พยายามที่จะปลุกปลอบให้พระเจ้าซาร์เข้มแข็ง เพื่อแก้เหตุการณ์ที่ร้ายแรง เช่น ทรัสว่า "ขอให้ทรงเป็นเหมือน ปีเตอร์มหาราช หรือ อีวานผู้นำพรอันพิริว หรือ จักรพรรดิพลอด ทำลายศัตรูให้พินาศไป" แต่พระเจ้าซาร์ก็มีอาจปฏิบัติพระองค์เป็นเช่นนั้นได้

หรือ ตรงกันข้ามยังมีอาหารเหลือเพื่อ แต่
วิธีการ แจกจ่าย อาหารบกพร่องจน ประชาชน
เกือบครึ่ง ประชาชนเข้าแถวกันรอรับอาหาร
ในวันที่ 8 เดือนมีนาคม และเริ่มจลาจลเรื่อง
เรียกร้องขนมปัง ตำรวจชักชวนด้วยการยิง
ใส่กลุ่มชน พระเจ้าซาร์สั่งกองทหารระบับการ
จลาจล แต่ยิงปราบก็ยิ่งลุกลามใหญ่โต กอง
ทหารที่ทำหน้าที่ปราบปรามกลับหันเข้ามาร่วม
มือกับประชาชนเป็นกองร้อย กองพัน

สภา Duma ได้จัดตั้งกรรมการพิเศษ²¹
ประกอบด้วยผู้แทนจากพรรคต่าง ๆ ยกเว้น
พรรค Social Democrats ซึ่งไม่ยอมรับร่วม
ด้วย กรรมการ คณะนี้ทำหน้าที่ พิจารณา
แก้ไขความยุ่งยากซึ่ง รัสเซียเผชิญอยู่ และช่วย
เหลือปกครองประเทศ สมาชิกคนหนึ่งใน
คณะกรรมการเป็นผู้แทนของกลุ่ม Socialist
Revolutionary เป็นบุคคลเข้มแข็งและได้รับการ
สนับสนุนจากฝ่ายทหาร บุคคลผู้นี้คือ
Alexander Kerensky ในขั้นแรกพวกกรรมการ
ไม่ยอมรับมือกับคณะกรรมการพิเศษดังกล่าว
ได้จัดตั้งสภาปฏิวัติ (revolutionary coun-

cils)²² ของตนเอง แต่ด้วยความสามารถของ
Kerenski กรรมการได้เปลี่ยนใจหันมาสนับสนุน
กรรมการคณะนี้ (รัฐบาลพิเศษชั่วคราว)

ทางก้านพระเจ้าซาร์ได้ใช้ วิธีเดิมแก้ไข
ปัญหา คือ ดำเนินการกำหนดปราบปรามแต่
ประการเดียวซึ่งแม้จะทำต่อไปก็ไม่ได้ผล จน
ในที่สุด เมื่อวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1917
บรรดานายพลทั้งหลายร่วมกับรัฐบาลชั่วคราว
(provisional committee) ได้กราบบังคมทูล
แนะนำว่า การสละราชสมบัติเป็นหนทางเดียว
เท่านั้นที่จะแก้ไขสถานการณ์ได้ พระเจ้าซาร์
ทรงรับคำแนะนำนั้น แต่ทรงต้องการสละราช-
สมบัติเพื่อให้รัชทายาท คือ ไอร์สซันครองราชย์
ครั้นเมื่อปรากฏว่าไอร์สทรงประชวรหนักจึงได้
ทรงสละราชสมบัติให้พระอนุชา ขึ้นเสวยราชย์
แทน แต่พระอนุชาคือ แกรนด์ ดยุก ไมเกิล
(Grand Duke Michael) ทรงตั้งเงื่อนไขไว้ว่า
จะทรงรับราชสมบัติเมื่อสภาได้กราบทูลอัญเชิญ
ขึ้นเสวยราชย์ แต่ไม่ปรากฏว่าสภาคำเนินการ
ใด ๆ ในเรื่องนี้²³ ฉะนั้นราชวงศ์โรมานอฟ
จึงหมดอำนาจ ปกครองประเทศ รัสเซียนับแต่

21 กรรมการพิเศษคณะนี้แท้จริงก็คือรัฐบาลชั่วคราวนั่นเอง

22 ภาษารัสเซียเรียกว่า "soviet"

23 สภาอาจไม่ตั้งใจเลิกระบอบกษัตริย์ อาจเป็นไปได้อีกว่าเพียงแค่ว่าไม่สนใจ หรือถือเป็นเรื่องไม่สำคัญ หรือยังไม่แน
ใจในสถานการณ์ จึงวางเฉยไม่ดำเนินการใด ๆ

วาระนั้น เป็นอันว่าระยะเวลาของระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชในประเทศนี้ ได้สิ้นสุดลง แล้วอย่างึกเขาคั่นเชิง

กล่าวได้ว่า การที่ราชวงศ์โรมานอฟถึง แก่กาลอวสาน มิใช่เพราะผลจากการวางแผน หรือการดำเนินงานของขบวนการปฏิวัติใด ๆ ทั้งสิ้น แต่เป็นเพราะความเหลวแหลกของ ข้าราชสำนัก ที่ตั้งหน้าตั้งตา หาประโยชน์ และ อำนาจส่วนตัว ไม่ให้ความจริงต่อพระเจ้าซาร์ และเพราะการที่พระเจ้าซาร์เองเป็นบุคคลที่ไร้ สมรรถภาพทางการเมืองการปกครอง อันที่จริงพระเจ้าซาร์และราชวงศ์มิได้ถูกล้มล้างอำนาจ แต่เสื่อมอำนาจไปเองเนื่องจากความ บกพร่องนานาประการของประมุข และข้า ราชบริพารนั่นเอง เหตุการณ์ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1917 ซึ่งนำไปสู่การสูญสลายตัวของ ราชวงศ์โรมานอฟและอำนาจการปกครองของ พระเจ้าซาร์นั้น ปรากฏในประวัติศาสตร์ว่า เป็นการ “ปฏิวัติแห่งเดือนกุมภาพันธ์” ทั้งนี้ เป็นไปตามปฏิทินแบบเก่า ซึ่งมีวิธีการนับ เดือนต่างกับปฏิทินแบบใหม่²⁴ และในขณะ

ที่มีเหตุการณ์นี้เป็นระยะเวลาที่ปฏิทินแบบเก่า ใช้อยู่อย่างแพร่หลาย “การปฏิวัติแห่งเดือน กุมภาพันธ์” หากจะพิจารณากันให้ชัดแล้ว พวกบอลเชวิคส์ มิได้มีส่วนร่วมแต่ประการใด เพราะเมื่อพระเจ้าซาร์สละราชสมบัติใน เลนิน ยังอยู่ที่สวิสเซอร์แลนด์ *ทรว็อตสกี* อยู่ที่นคร นิวยอร์ก และ *สตาลิน* อยู่ที่ไซบีเรีย กลุ่มที่ถือ ว่ามีอิทธิพลบันกาลให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ อยู่บ้างได้แก่พวกเสรีนิยม และพวกอนุรักษนิยมซึ่งเป็นรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

รัฐบาลชั่วคราวที่ต้งขึ้นมา แก่ไซสถาน- การณ์ เป็นตัวแทนของกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมือง ในระยะเวลาดังกล่าว มีนายกรัฐมนตรี คือ เจ้าชาย Lvov ประกอบด้วยบุคคลที่เป็น ฝ่ายเสรีนิยม อนุรักษนิยม และกษัตริย์นิยม ของสภา Duma ไม่มีพวกบอลเชวิคส์รวมอยู่ในคณะรัฐบาลชุดนี้ ยกเว้น *อเล็กซานเดอร์ เคเรนสกี* (Alexander Kerenski) คนเดียว ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคกรรมกรเป็นฝ่ายกรรมกร

ในขณะนั้น รัฐบาลชั่วคราว มีเสียงข้าง มากสนับสนุนในสภา Duma พวกบอลเชวิคส์

24 Julian calendar

ไม่มีบทบาทใด ๆ ในสภา Duma เลข²⁵

เมื่อพระเจ้าซาร์สละราชย์แล้วนั้นรัฐบาลชั่วคราวน่าจะปกครองประเทศ ได้อย่างเต็มที่ แต่ก็มีได้เป็นเช่นนั้นเพราะต้องต่อสู้กับกลุ่มกรรมกร และกลุ่มทหาร รัฐบาลเองก็มิได้มีประสิทธิผลการทำการปกครองเลย ประชาชนก็ไม่มีประสิทธิภาพ ในการปกครองตนเองเช่นกัน เพราะในอดีตคอยรับคำสั่งจากเบื้องบนเท่านั้น เมื่อระบอบกษัตริย์สลายไปประชาชนจึงมีรู้ที่จะปฏิบัติตามประการใด อย่างมากที่นึกก็คือการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือ การปกครองชุกที่แล้ว ๆ มา ส่วนจะอย่างไรต่อไปนั้นเป็นปัญหา แต่ภารกิจของรัฐบาลก็มีอยู่อย่างท่วมท้น รวมทั้งภารกิจของประชาชนด้วย เพราะในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศก็จะต้องนำประเทศต่อไป เมื่อขาดความเข้าใจในเรื่องนี้จึงไม่มีกลุ่มใดที่จะมีความสามารถจริงจังในการนำประเทศ อำนาจทางการเมืองจึงอยู่ที่ "อารมณ์ของมวลชน" ซึ่งไม่คงเส้นคงวา อยู่กับการแสวงหากองในทีฆาธารณะของกลุ่มชน เช่นในที่

ประชุมของนครบีโกราคซึ่งประกอบด้วยประชาชนจำนวนมากจนไม่อาจชักตึงใจอะไรได้

รัฐบาลชั่วคราวยอมให้ที่ประชุมของกลุ่มกรรมกร (Soviet) มีบทบาทมากขึ้น นโยบายที่แน่นอนจึงไม่ปรากฏ นอกจากนั้นยังออกคำสั่งปลงอำนาจของบรรดานายทหาร ฉะนั้นพวกทหารจึงหนีทัพกันอย่างมากมาย เป็นจำนวนถึงสองล้านเศษ อำนาจการปกครองท้องถิ่นสลายตัวลง ข้ำหลวงในภูมิภาคต่างๆ ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัย พระเจ้าซาร์ ก็ผลจากตำแหน่งรัฐบาลก็มีได้ทั้งผู้ใดเป็นแทน สภา Zemstvo ก็พังทลาย สภาของชาวนาซึ่งพวก Socialist Revolutionaries มีอิทธิพลครอบงำอยู่ได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปที่ดิน สภาพการเหล่านี้ยิ่งเหยียดหล่นผ่านจนรัฐบาล มีรู้ที่จะดำเนินการใดก่อนหลัง และท่ามกลางความยุ่งยากเหล่านี้ เลนินและบรรดาหัวหน้าของพรรคบอลเชวิคส์ ก็กลับเข้าประเทศ อาทิเช่น Kamenev, Radek, Lunacharski เป็นต้น ต่อมา *ทร็อตสกี* ก็กลับจากประเทศคานาดา คนเหล่านี้เข้าประเทศ

25 เรื่องนี้มีใจเป็นเรื่องสำคัญ เลนินเองเชื่อว่า การปฏิวัติมิได้มาจากฝ่ายข้างมาก แต่จะมาจากฝ่ายข้างน้อยที่เข้มแข็ง และมีผู้นำที่เป็นนักปฏิวัติอย่างแท้จริง ข้อคิดนี้ปรากฏในหนังสือ V.I. Lenin, *What is to be done ?* New York, 1929.

ได้เพราะการช่วยเหลือของนายพล *Ludendorff* แห่งกองทัพเยอรมัน ซึ่งต้องการบ่อนทำลายการเมืองการปกครองภายในของรัสเซีย ประมาณวันที่ 3 และ 4 พฤษภาคม ในปีเดียวกัน เลนินและพรรคได้เริ่มดำเนินการทางการเมือง เช่นการประชุมต่อต้านบุคคลบางคนในคณะรัฐบาลชั่วคราว โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการทำสงคราม (โลก) ต่อไปพร้อมกับฝ่ายสัมพันธมิตร ด้วยบทบาทของบอลเชวิคส์นั่นเอง ทำให้ฝ่ายซ้ายในคณะรัฐบาลมีอิทธิพลมากขึ้น เจ้าชาย *Luov* คงเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป แต่อำนาจที่แท้จริงตกอยู่กับ *Kerenski* รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และกลุ่ม *Socialist Revolutionaries* ซึ่งนิยมให้มีการปฏิรูปการเกษตรกรรมและการช่วยเหลือชาวนา พวกบอลเชวิคได้สร้างพลังทางการเมืองด้วยคำขวัญที่ว่า “ให้อำนาจทั้งปวงเป็นของ soviets” ซึ่งหมายถึงให้อำนาจทั้งปวงแก่สภาปฏิวัติ (ของกรรมกร) (หรืออีกนัยหนึ่งสภาปฏิวัติทั้งหลายแห่ง ของประชาชนตามความนึกของพวกบอลเชวิคส์) เจ้าชาย *Luov* ได้ลาออกในวันที่ 20 กรกฎาคม 1917 *Kerenski* ได้เป็นนายกรัฐมนตรีแทน *Kerenski* มีนโยบายทำสงครามต่อไป แต่กองทัพรัสเซียก็ยังเพลี่ยงพล้ำ พวกบอลเชวิคส์ได้โอกาสจึง

ใช้นโยบายต่อต้านการสู้รบและนโยบายให้ชาวนายึดที่ดินจากเจ้าของที่ดิน พรรคบอลเชวิคส์จึงเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น โดยเฉพาะในสภาปฏิวัติ (ของกรรมกร) ในนครปีโตรกราดและมอสโคว์ พวกบอลเชวิคส์มีเสียงข้างมาก อิทธิพลในสองนครนี้เป็นรากฐานของบอลเชวิคส์ที่จะช่วยให้สามารถดำเนินการในขั้นสุดท้ายได้ระหว่างนั้น *Kerenski* ประสบกับภาวะยุ่งยากคือไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ เลนินเห็นเป็นโอกาสจึงเสนอให้ยึดอำนาจทันที แก่สมาชิกคณะกรรมกรกลาง คือ *Kamenev* และ *Zinoviev* ไม่เห็นด้วย สมาชิกคนอื่นคือ *Rykov* และ *Tonski* ก็ไม่สนับสนุน ฉะนั้นรัฐบาลและกลุ่มนิยมนโยบายสายกลางจึงยังคงมีอำนาจต่อไป พวกบอลเชวิคส์ยินยอมที่จะเข้าร่วมในสภาร่างรัฐธรรมนูญโดยวิธีทางเลือกทั้ง ผลจากการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรค *Socialist Revolutionaries* ได้รับเสียงสนับสนุน 16,500,000 เสียง พรรคบอลเชวิคส์ได้เพียง 9,000,000 เสียง การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกของรัสเซียที่ทุกคนใช้หลักเสรีภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งใช้วิธีลงคะแนนลับ อย่างไรก็ตาม เลนินไม่ละทิ้งความพยายามที่จะล้มรัฐบาลและทั้งสาธารณรัฐ โซเวียต ตาม ความคิด ของตัว พรรคบอลเชวิคส์ จึงจัดตั้งศูนย์การ ทหาร การ

เมืองขึ้นโดยมี *Sverlov, Stalin Bubnov, Uritsky* และ *Dzerzhinski* เป็นหัวหน้า ในนครปีโตกราก พรรคนักไคทั้ง *Military Revolutionary Committee* เพื่อควบคุมการปฏิบัติการทางทหาร และทหารหลายหน่วย ก็ยอมฟังคำสั่งของคณะกรรมการนี้

การปฏิวัติแห่งเดือนตุลาคม

รัฐบาลไม่ไว้วางใจในอำนาจและอิทธิพลของ พรรคบอลเชวิคส์ ฉะนั้นในวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1917 จึงได้ปราบปรามแต่ไม่ไถ่ผล ในวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 1917 พรรคบอลเชวิคส์ จึงได้กอบกู้ และยึดอำนาจจากรัฐบาล คำสั่ง รัฐบาลไม่อาจต้านทานได้และสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว กองม็องพันทหารหญิงหนึ่งกองพัน กอຍบ้องกันพระราชวังฤดูหนาว อันเป็นที่ตั้งของรัฐบาลในนครปีโตกราก และมีนักเรียน นายร้อยต่อสู้กับ ทหารบอลเชวิคส์เพื่อบ้องกัน พระราชวังเครมลิน แต่กองกำลังทั้งสองก็ต้องพ่ายแพ้ไปในที่สุด บอลเชวิคส์ยึดพระราชวังฤดูหนาวได้ และจำคุกคณะรัฐบาลไวเกือบทั้งหมด บอลเชวิคส์จัดให้มีการประชุมใหญ่ บรรดาผู้แทนของ Soviets ทั้งปวงเรียกว่า

Congress of the Soviets โดยถือว่าเป็นผู้มีอำนาจทั้งปวงในประเทศ มีนโยบายยุติสงคราม ยกที่ดินให้กับชาวนา และควบคุมการผลิตทั้งหมด พร้อมกันนั้นได้ตั้งรัฐบาลเรียกว่า Council of People's Commissars มี Lenin เป็นประธาน รัฐมนตรีสำคัญได้แก่ *Rykov* ซึ่งว่าการกระทรวงมหาดไทย *Trotsky* ว่าการกระทรวงต่างประเทศ *Stalin* รับผิดชอบเรื่องกิจการ Nationalities และ *Lunacharsky* ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุการณ์ในวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 1917 จึงเป็นที่รู้จักกันในประวัติศาสตร์โลกว่า "การปฏิวัติแห่งเดือนตุลาคม" ทั้งนี้เพราะเรียกตามปฏิทินเก่าของรัสเซียในระยณ่นั้น เมื่อได้ปกครองประเทศแล้วบอลเชวิคส์จึงได้เรียกตนเองว่า คอมมิวนิสต์ เป็นการแยกตัวเองออกจากกลุ่มสังคมนิยมสายกลาง และได้ย้ายเมืองหลวงจาก นครปีโตกราก ไปสู่มอสโก ทั้งแต่บัดนั้นประเทศรัสเซีย จึงได้ปกครองในระบอบใหม่ ลัทธิใหม่นั้นมีผลกระทบกระเทือนต่อโลกตลอดมาจนถึงทุกวันนี้.